

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

NOVINARSKÉ KONFERENCE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE

Ljubljana, 30. julij 2007

»Lep pozdrav vsem skupaj na današnji novinarski konferenci. Na kratko bi želel predstaviti nekatere dosežke vlade oziroma delo vlade v prvem poletju tega leta in se morda ozreti nekoliko naprej, v drugo polovico političnega leta, ki nas čaka.

Vlada je v prvem polletju intenzivno uresničevala zaveze iz Strategije razvoja Slovenije. To je ključni strateški dokument, katerega vlada v tem mandatu uresničuje. Ključne cilje iz Strategije razvoja Slovenije smo v tem prvem polletju prvič krepko presegali. To je seveda glavni cilj Strategije razvoja Slovenije, ujeti najbolj razvite države v EU. Postavljena je bila tudi metoda, preko katere lahko Slovenija to naredi. Najpomembnejši cilj oziroma ključni instrument v tej metodi je dosežati za 3 % višjo gospodarsko rast kot pa je povprečje v EU. Slovenija je v prvi polovici letošnjega leta dosegala za približno 4 % višjo gospodarsko rast, kot pa je bila v enakem času gospodarska rast v EU in tudi za ravno toliko višjo gospodarsko rast, kot je bila rast v evro območju, kamor Slovenija spada od 1. januarja letos. Primerjalno gledano na leto prej pa je daleč najbolj opazen podatek, da je Sloveniji uspelo v času enega leta zmanjšati brezposelnost za 20 %, kar je v zadnjem obdobju daleč največji padec brezposelnosti v Sloveniji. Po podatkih mednarodnih raziskav se je Slovenija v prvi polovici letošnjega leta uvrstila med države z najnižjimi stopnjami tveganja revščine. Tudi znotraj EU spada v vrh držav, kjer je stopnja tveganja revščine najnižja. To si vlada šteje kot pomemben dosežek v razvoju.

Prvo polovico leta je navzven najbolj zaznamoval prevzem evra, skupne evropske valute. Tako tehnično kot vsebinsko je prevzem evra potekal gladko in lahko rečemo, da je Slovenija ta korak naredila vzorno.

Vlada je v prvi polovici leta poslala v parlament ali pa je parlament sprejel cele svežnje pomembnih zakonov, naj navedem samo nekatere. Na samem začetku bi izpostavil pokrajinsko zakonodajo. Ta tema bo zaznamovala tudi drugo polovico leta, vendar o tem nekoliko kasneje. V parlamentu je prvi paket pokrajinske zakonodaje, ki končno obeta, da bo Slovenija realno opravila politično delitev in dobila tudi ta razvojni inštrument, ki je doslej manjkal.

Med zelo pomemben korak naprej štejemo dogovor o Zakonu o delovnih razmerjih. Po skoraj dveletnih pogajanjih je bil med socialnimi partnerji dosežen dogovor o tem, kako streti drugi najtežji oreh iz paketa gospodarskih in socialnih reform, to je reforma trga dela. Dosežen je dogovor, ki sledi cilju, da je trg dela v Sloveniji sicer zelo prožen, hkrati pa nudi delojemalcem visoko stopnjo socialne varnosti. Dogovor, ki je bil dosežen, je kompromis. Nobena stran ni bila z njim popolnoma zadovoljna, vendar so vsi ugotovili, da gre za korak naprej. Temu cilju sledi in ne pričakujemo kakšnih večjih težav v parlamentarni proceduri, glede na to, da je bilo v okviru partnerstva za razvoj doseženo načelno soglasje. Če je zakon usklajen znotraj socialnega partnerstva tudi s političnim usklajevanjem ne bo večjih problemov. Znotraj koalicije pa je bil zakon že predhodno usklajen.

Zelo pomemben zakon, ki je bil v tem času sprejet je zakon o prostorskem načrtovanju. Le-ta bistveno poenostavlja številne postopke, ki so bili doslej ovira k hitrejšemu razvoju in ko bo v celoti zaživel, bo to predstavljalo veliko vzpodbudo k hitrejšemu razvoju, še posebej na regionalni ravni.

Potem naj omenim zakon o reviziji postopkov javnega naročanja, predvsem odpravo suspenzivnosti. V noveli gre za zakon, ki po novem omogoča bistveno hitrejše postopke manj zavlačevanja in večjo transparentnost.

Naj omenim tudi sprejem predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Gre za izjemno pomemben zakon, za katerega je bil pred kratkim dosežen dogovor, kar obeta polno izpolnitev.

Pomemben zakon, ki ga je vlada sprejela v tem času, je tudi zakon o službi v Slovenski vojski. Slovenija bo s tem zakonom dobila pravno podlago, ki bo omogočila odpravo številnih težav, s katerimi se v tem času Slovenska vojska srečuje. Končno bo status Slovenske vojske postavljen na realne temelje, ki bodo primerljivi z temelji v drugih evropskih državah.

Pomemben zakon, ki ga je vlada v tem času sprejela, je tudi zakon o podpornem okolju za podjetništvo. S tem zakonom se uvajajo inštrumenti, ki omogočajo, da bo podjetništvo v Sloveniji raslo v okolju, ki bo podporno, kjer bo čim manj birokratskih ovir in kjer bo čim več podjetniških vzpodbud.

Predlog zakona o trgovini, ki ga je vlada pred kratkim poslala v proceduro, prav tako poenostavlja to področje oziroma ta sektor gospodarstva in ga ob dejstvu, da se je v tem času organizirala tudi samostojna trgovinska zbornica, nekako uvršča med dokumente, ki zaokrožujejo določeno gospodarstvo panogo, ki je v Sloveniji precej propolzivna.

Sprejet je bil tudi predlog zakona o varnosti železniškem prometu, ki poleg ostalega zadostuje tudi nekaterim evropskim direktivam in s tem odpravlja zamudo, ki je prej obstajala.

Med zelo pomembne korake naprej štejem v zadnjem času, po napornih pogajanjih, tudi dogovor o novem socialnem sporazumu. Pogajanja so bila dolga, težko rečem da se dolžina meri v urah, meri se v dneh, mesecih, letih. Sporazum naj bi bil dokončno podpisan naslednji mesec oziroma septembra in na bi veljal za naslednji dve leti. S socialnim sporazum se trasirajo ključne koordinate socialnega dialoga v naslednjem obdobju. Predpostavka je, da bodo te koordinate zagotovile stabilno okolje, ki bo omogočilo, da se dober tempo gospodarskega in socialnega razvoja, ki ga Slovenija dosega v tem času, nadaljuje tudi v prihodnje in da bo načrtovanje možno v okviru ne le javno finančne ampak tudi socialne stabilnosti.

Po petih letih pogajanj je bil podpisan oziroma parafiran tudi sporazum o plačni politiki v javnem sektorju, ki je bil podpisan s strani velike večine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Gre za izjemno pomembno stvar, ki po eni strani zagotavlja, da bodo zaposleni v javnem sektorju deležni bolj pravičnega plačila, po drugi strani pa je tudi ta del javnih financ za naslednje obdobje bolj predvidljiv kot je bil doslej. Zakon, ki je bil sprejet pred petimi leti, ko ni bilo še dogovora oziroma sporazuma, ki bi ta zakon implementiral, ni omogočal predvidevanja pri proračunskem načrtovanju, zato se nikoli ni natančno vedelo, kakšen bo ta del obremenitev.

V prvi polovici leta je vlada nadaljevala tudi z drugim krogom obiskov v slovenskih regijah, bodočih pokrajinah. Opravili smo šest dvodnevni obiskov. Primerjava z obiski prvega kroga po Sloveniji kaže, da je bil praktično v vseh šestih obiskanih regijah ugotovljen napredek v razvoju. Razprave, ki so bile vodene z nosilci regijskega razvoja, so pokazale, da se je težišče problemov, ki je šlo pred dvema letoma še v smeri odpravljene brezposelnosti, zagotavljala nekaterih temeljnih pogojev za delo v lokalnih skupnosti, sedaj prevesilo v reševanje drugačnih problemov. V praktično vseh obiskanih pokrajinah je bil eden ključnih problemov pomanjkanje delovne sile v nekaterih gospodarskih panogah ter nadaljevanje reševanja problemov infrastrukture, še posebej cestne, ki je v polovici slovenskih regij še posebej pereča, saj je bilo vzdrževanje in obnavljanje državnega cestnega omrežja zaradi izgradnje avtocestnega križa v preteklosti zanemarjeno.

V prvi polovici leta je imela Slovenija tudi intenzivno zunanjo politično aktivnost. Izvedli smo štiri večje vladne gospodarske obiske in sicer v BiH, Makedoniji, Grčiji in Ukrajini. Povsod je prišlo do intenzivnih stikov med številno slovensko gospodarsko delegacijo, ki je odpotovala z nami. Poleg teh obiskov, ki so bili širši, ne samo politični, ampak tudi gospodarski, smo obiskali tudi Nizozemsko in Slovaško. Posredno, ob robu evropskih dogodkov, pa tudi Nemčijo in Portugalsko. V Sloveniji smo v tem času gostili predsednike vlad Avstrije Švedske, Grčije, Luksemburga, Belgije, Nemčije, Italije, Madžarske in Slovaške. Zelo veliko obiskov in aktivnosti je bilo tudi na ministrski ravni. V tem času je Slovenija podpisala na desetine različnih meddržavnih sporazumov z državami, ki smo jih obiskali ali z državami od koder so obiski prihajali v Slovenijo.

V prvi polovici letošnjega leta je Slovenija vlagala velike napore, da bi prišlo do korakov naprej pri reševanju odprtih vprašanj s sosedo Hrvaško. V zvezi s tem je bila izdelana pobuda, ki je celovita ter se dotika vseh ključnih odprtih vprašanj. Pred kratkim je, po številnih delovnih srečanjih, kjer smo testirali možne korake naprej, na različnih področjih prišlo tudi do formalizacije te pobude na vladi in do podpore tej pobudi v parlamentarnem odboru za mednarodne odnose. Zdaj čakamo na odgovor sosednje države, potem pa bo možno tudi o sami vsebini, ki je zaenkrat še interne narave iz razumljivih razlogov, govoriti kaj več. Gre pa za dejstvo, da je po številnih srečanjih na različnih ekspertih, ministrskih in tudi na najvišjih ravneh v prvi polovici tega leta prišlo do izčističenja prostora. Zdaj je približno jasno katere poti so še na voljo pri reševanju teh odprtih vprašanj. Zdaj je odgovornost na ramenih vlad obeh držav, da se skupaj odločita, kako ta vprašanja v prihodnosti zapreti. Kar se tiče Slovenije, je pokazala zelo visoko mero dobre volje in mislimo tudi, da je ta finale poskusa prišel v pravem času, ko je na voljo še nekaj prostora, ki ni obremenjen z različnimi notranje političnimi in ostalimi zadevami. In da lahko vsaj na nekaterih področjih naredimo nekaj korakov naprej.

Ob koncu tega pregleda prvega polletja naj omenim tudi dejstvo, da je vlada v smislu uresničevanja Strategije razvoja Slovenije, skušala pri enem od ključnih dokumentov za operacionalizacijo te strategije, mislim na Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih, potisniti stvari naprej, tudi tam, kjer so bili ti projekti še v izrazito idejni ali načrtovani fazi. Pri večini teh projektov je prišlo do pomembnih korakov, da so ti projekti smiselno vodeni in da bo za veliko večino teh projektov, ki so regijsko razporejeni, z oblikovanjem pokrajin, prišlo do situacije, ko bodo novi pokrajinski organi lahko vzeli v roke projekte, ki bodo že v neki višji fazi realizacije, kar bo lahko bistveno prispevalo tudi k takojšnji razvojni vlogi pokrajin, ko bodo nastale.

No, eden od teh projektov, ki je vsebovan v Resolucijo nacionalnih razvojnih projektih in ki je v zadnjem času še posebej odmeval, je izgradnja megazabavišču na Goriškem. Tukaj je v tem času prišlo do dokončanja pogajanj s tujim partnerjem. Vlada oziroma ministrstvo za finance je v teh pogajanjih sodelovalo zaradi dejstva, saj je bil eden od pogojev za to veliko tujo investicijo, sprememba zakonodaje. Doseženo je bilo načelno soglasje o korakih, ki jih je vlada pripravljena narediti in predlagati parlamentu spremembo zakonodaje, v kolikor bodo izpolnjeni določeni pogoji. Žal pa je potem, ko je bilo podpisano pismo o nameri, izostala, vsaj v kvalitetnem smislu, faza obveščanja javnosti, še posebej lokalnega okolja, o tem kakšen projekt to je. Kakšne so pozitivne in morebitne negativne posledice. Zaradi tega se je to vprašanje spolitiziralo bistveno bolj, kot pa si sam projekt zasluži. Gre enostavno za dejstvo, da gre za veliko tujino investicijo, da so pri vseh takšnih investicijah potrebne študije, ki ugotovijo, ali se neki državi ali pa nekemu okolju takšna zadeva splača ali ne, da se ugotovijo pozitivne in negativne posledice, da se stvari pretehtajo. Za to pa je najprej potrebno predstaviti konkretne okoliščine projekta in zadevo pojasniti tistim v okolju, ki bodo s takšnim projektom živeli. Tukaj je bilo narejenih nekaj napak, ki jih ne razumem povsem, glede na to, da gre za projekt, v katerem bo ohranjeno slovensko lastništvo, kjer bo igralniška dejavnost v manjšini, nekaj 10 %, da bo igralniške dejavnosti v tem projektu manj, kot jih je v obstoječih igralniških projektih, ki so naleteli na bistveno manjše nasprotovanje in da gre enostavno za ponudbo visoke kakovosti, globalnega turizma, ki bo pač našlo lokacijo nekje drugje. Ali v sosednji hrvaški Istri ali kjerkoli, glede na to, da interes po tem obstaja. Slovenija se je tukaj znašla med interesantnimi ponudniki lokacije in storitev za to investicije tudi zaradi tega, ker geografsko leži v prostoru, kamor prihajajo gosti iz celotnega sveta, ki obišejo Benetke, Dunaj, ki izkoriščajo infrastrukture možnosti tukaj, ki bi obiskali tudi naravne lepote Slovenije in še marsikaj, v kolikor bi bila prisotna dodatna ponudba. Tukaj ne gre za projekt, ki bi ponujal storitve kakršne privlačijo recimo igralniške dejavnosti nekega nizkega ranga, ki pa jih je, na žalost,

trenutno v Sloveniji kar veliko. Gre za kombinacijo turistične ponudbe oziroma ponudbo tako imenovane industrije preživljanje prostega časa za bogate goste. To je globalna industrija, ponuja oziroma prinaša delovna mesta, ki niso ogrožena z globalizacijo, ampak jih globalizacija pravzaprav omogoča. Tako, da mnoge negativne socialne posledice takšne dejavnosti, ki pa so prisotne pri, recimo temu, surovi igralniški dejavnosti, ki jo je sedaj v Sloveniji kar nekaj, odpadejo. Tiste pa, ki obstajajo, ker to je dejavnost z večjo prisotnostjo socialnega tveganja, pa je možno z rezultati, ki jih takšna dejavnost prinaša pozitivno odpravljati, hkrati pa rezultate oziroma dohodke iz te dejavnosti, vlagati v nadaljnjo izgradnjo turistične infrastrukture in ustvarjanje novih delovnih mest, ki jih globalizacija ne ogroža. To so pač dejstva, ki so pretehtala tudi pri vladi, ki je sprejela ta izhodišča, na podlagi katerih je bilo podpisano pismo o nameri. Žal v javnosti tisti, ki bi morali te stvari pojasniti, vsaj doslej, niso bili dovolj aktivni. Jasno je, da tega projekta ni možno izpeljati v kolikor okolje, kamor naj bi bil neposredno lociran, do takšnega projekta ne bi bilo prijazno. To je osnovni pogoj. Slovenija je v zadnjem času naredila veliko, da bi vzpodbudila prihod neposrednih tujih investicij, to je ena od takšnih. Ne prinaša tveganih delovnih mest, v smislu delovnih mest, ki jih globalizacija ogroža. Prinaša mnoge pozitivne sinergijske učinke, vendar pa se je potrebno odločiti ali smo nekaj takšnega sposobni sprejeti, izkoristiti tisto, kar je pozitivno in omejiti eventualne negativne posledice. Naj dodam še to, da bo zagotovo največja korist od takšne investicije, šla na bodočo pokrajino, kakršna pač bo v tem delu Slovenije. Glede na to, kakšna je razporeditev prihodkov te dejavnosti, ko gre za lokalne in za državni proračun in če pogledamo, kako so lokalne skupnosti, ki so doslej operirale s temi dohodki, napredovale, potem najbrž računice ne prinaša kakšnih velikih dvomov in neznank. Ampak kot že rečeno, želel bi si, da tisti, ki bodo neposredno sodelovali v tem projektu oziroma ki sodelujejo, da so bolj aktivni pri pojasnjevanju teh zadev, da ljudem razložijo za kaj gre in da se razprav odvijata na podlagi argumentov, ne pa na podlagi odločanja za megaigralnico ali ne, ker to ne bo megaigralnica brez turistične kapacitete, ker je igralniško nekaj 10 % dejavnosti.

Do konca leta bo precej intenziven čas. Vlado čaka uresničevanje nadaljnjih zavez iz Strategije razvoja Slovenije, drugi najtežji izziv poleg davčne reforme. Iz konkretnega paketa gospodarskih in socialnih reform je sprememba oziroma reforma trga dela. Zakon je bil usklajen in pričakujemo, da bo tudi ta korak uspešno narejen v smislu sprejetja zakona in potem v naslednjem letu začetka izvajanja novega zakona o delovnih razmerjih. Želimo ohraniti vse tiste pozitivne trende, ki so Slovenijo nekako dvigovali nad razvojno povprečje evro območja, v katerega je Slovenija vstopila. In vpliva tudi na to, koliko je pač v moči vlade, da se nekateri začetni negativni trendi, mislim predvsem na zviševanje inflacije, pomirijo in da Slovenija zadrži zelo ugodno razmerje med gospodarsko rastjo in inflacijo. Tukaj se pozablja, ko se delajo različne primerjave, da je v preteklosti včasih, ko se je govorilo, da je Slovenija zgodba o uspehu, Slovenija beležila še enkrat večjo inflacijo od gospodarske rasti. V tem trenutku imamo še enkrat večjo gospodarsko rast od inflacije in se kliče na alarme in to včasih s strani istih analitikov, ki so takrat govorili o zgodbi o uspehu, tako da tukaj pozivam na neko treznost. Se pa to vlada zaveda nevarnosti pregrevanja na osnovi visoke gospodarske rasti. Tudi trendov, na katere ne moremo vplivati, mislim predvsem na dvigovanje cen energentov, ki je velikokrat odvisno od nepredvidljivih dogodkov v energetsko bogatih delih sveta in seveda tudi zadnjega trenda, ki je evropski, deloma tudi svetovni, to pa je delno povečevanje nekaterih prehrabnih artiklov. In glede na to, da smo vpeti, kar se tega tiče popolnoma v evropski trg, so tukaj možnosti za neposredno ukrepanje omejene, ponekod pa jih pa enostavno ni. Tako, da je pač potrebno z drugimi inštrumenti, ki so še na voljo, včasih omiliti, kolikor je mogoče, te negativne trende.

Zagotovo bo najpomembnejše odločanje v drugi polovici leta z vidika neke dejanske teže in z vidika perspektiv prihodnjega razvoja Slovenije odločanje o pokrajinah. V zvezi s tem pričakujemo še naprej konstruktivno sodelovanje vseh parlamentarnih dejavnikov, glede na to, da tukaj zagotovo ne gre samo za vladni projekt. Gre za nacionalni projekt, ki bi že moral biti izveden. Zato ker ni, se je Slovenija ne samo preveč neenakomerno razvijala ampak se je v celoti tudi nekoliko počasneje razvijala. Pokrajine bodo razvojna kategorija in čim bolj soglasno in čim prej do njih pridemo, tem hitreje bo ta dejavnik prispeval k hitrejšemu razvoju celotne države.

Že v prvi polovici leta, v drugi polovici leta pa sploh, bo veliko naše energije posvečeno pripravam na predsedovanje EU. Slovenija je v tej drugi polovici leta 2007 tik pred prevzemom predsedovanja del operativne trojke EU, kar za seboj potegne številne obveznosti, hkrati pa seveda omogoča tudi konkretne priprave na samo

predsedovanje. V tem času bomo dokončali tudi priprave za vstop v schengensko območje. Slovenija bo 1. januarja naslednje leto, hkrati s prevzemom predsedovanja EU, vstopila tudi v schengensko območje. Na kopnih mejah v marcu tudi z letalskim prometom. To bo poleg odprave carin leta 2004, prevzema evra januarja letos, tretji zelo konkretni korak v smislu evropske integracije, ki ga bodo neposredno občutile vse državljanke in državljani in od katerega bodo tudi takojšnje neposredne pozitivne posledice oziroma koristi, ki jih bo vsak občutil pri prehodu meje.

Vlada bo v drugi polovici leta nadaljevala tudi z realizacijo zastavljenih konceptov privatizacije. Koncepti so sprejeti, večjih težav tukaj ne pričakujemo. Zagotovo bo del naporov, v kolikor bodo odgovori sosednje države pretežno pozitivni na naše pobude, usmerjen tudi v zapiranje odprtih vprašanj s sosednjo državo, vendar smo tukaj realisti. Vemo, da glede na notranjo politično situacijo, na volitve v sosednji državi, na zgoščen čas, ki čaka Slovenijo v zvezi s predsedovanjem Evropski uniji in tudi glede na parlamentarne volitve v Sloveniji naslednje leto, nekega zelo produktivnega vmesnega obdobja ni veliko, tako da bo v avgustu in septembru jasno, ali bomo tukaj lahko dejansko naredili nekatere korake naprej. V vsakem primeru pa Slovenija sedaj ima predloge za kompromise na vseh odprtih vprašanjih in to pač omogoča, da naredimo vse, da dejansko tudi v praksi pride do kakšnega koraka naprej. Od ostalih zunanjepolitičnih zadev naj omenim že sedaj dokončno dogovorjeno skupno sejo vlad Slovenije in Madžarske, ki bo jeseni, na obmejnem območju v obeh državah. Ta seja bo izkoriščena za to, da dokončamo nekatere konkretne dogovore za reševanje določenih vprašanj, ki pa niso posebej pereča, a so še odprta med državama. Posvetili pa se bomo tudi položaju slovenske manjšine na Madžarskem in madžarske manjšine v Sloveniji in skušali tukaj zapreti kakšno konkretno odprto vprašanje. Toliko na kratko, mislim da, nisem odgovoril v naprej na vse in da bodo še kakšna vprašanja.